

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و
ارال رایگان

Medabook.com

مدابوک

پک جامه ناس تلفنی، رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۳۸۴۳۵۲۱۰

فصل ششم

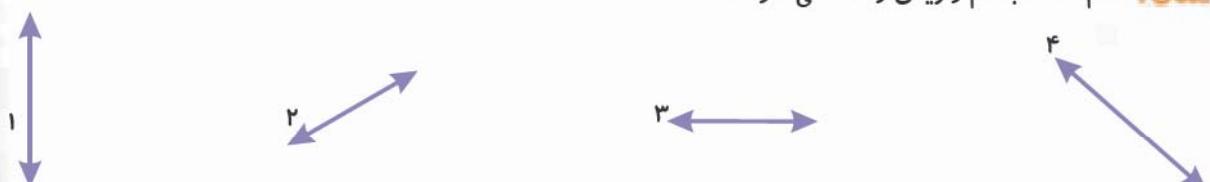
شکل‌های هندسی

درس نامه ۱

حل مسئله: حدس و آزمایش. روش‌های نمایین

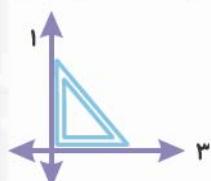
برای حل بعضی از مسئله‌ها می‌توانیم پاسخ‌های خود را «حدس» بزنیم و آن‌ها را «آزمایش» کنیم.

مثال: کدام خط‌ها با هم زاویه‌ی راست می‌سازند؟

می‌توانیم حدس بزنیم کدام خط‌ها با هم زاویه‌ی راست می‌سازند و سپس با کمک «گونیا» حدس خود را آزمایش کنیم.

برای این سؤال خط ۱ و ۳ را آزمایش می‌کنیم. خط ۱ و ۳ بر هم عمود هستند.

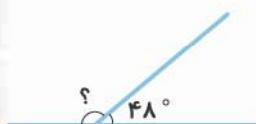
مثال: در کدام شکل‌ها زاویه‌ی راست وجود دارد؟

به کمک «گونیا» مشخص می‌شود شکل‌های ۱ و ۴ دارای زاویه‌ی راست می‌باشند. زاویه‌ی راست را با علامت مشخص می‌کنیم.

در بعضی مسئله‌ها به جای یک عدد می‌توانیم یک نماد، علامت یا شکل را قرار بدیم تا مشخص شود که در آن قسمت باید

عددی نوشته شود. به این روش حل مسئله، روش نمایین می‌گوییم.

مثال: اندازه‌ی زاویه‌ای که با $\square$ مشخص شده را پیدا کنید.

می‌دانیم که مجموع این دو زاویه، زاویه‌ی نیم صفحه را می‌سازند.

بنابراین می‌توانیم رابطه‌ی روبه‌رو را بنویسیم:

حالا بهتر می‌توانیم اندازه‌ی زاویه‌ی خواسته‌شده را به دست آوریم:

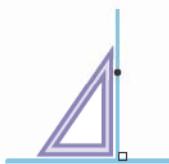
$$\square + 48^\circ = 180^\circ$$

$$\square = 180^\circ - 48^\circ \Rightarrow \square = 132^\circ$$

عمود - موازی اگر دو خط با هم زاویه‌ی راست یا قائمه بسازند، می‌گوییم این دو خط بر هم «عمود» هستند.

مثال: خط‌های عمود بر هم را در محیط زندگی و مدرسه‌ی خود پیدا کنید و بنویسید.

ضلع‌های فرش بر هم عمود هستند. پایه‌های میز بر صفحه‌ی میز عمود هستند. ضلع‌های تخته‌ی کلاس درس بر هم عمود هستند.

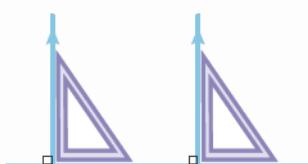
رسم یک خط عمود بر یک خط می‌توانیم با کمک «گونیا» از یک نقطه خارج از خط، یک عمود بر آن خط رسم کنیم.

یکی از لبه‌های گونیا را بر خط و لبه‌ی دیگر را بر نقطه مماس می‌کنیم. حالا می‌توانیم عمود رسم کنیم.

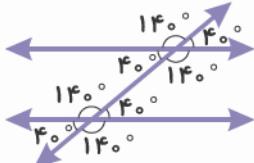
دو خط موازی دو خط که بر یک خط عمود باشند، با هم موازی هستند.

فاصله‌ی دو خط موازی هیچ‌گاه کم یا زیاد نمی‌شود و دو خط موازی هیچ‌گاه یکدیگر را قطع نمی‌کنند.

برای رسم دو خط موازی، کافی است دو خط را بر یک خط عمود کنیم. در این صورت دو خط عمودشده با هم موازی هستند.

دو خط موازی و مورب اگر دو خط موازی را خطی مورب (کج) قطع کند، زاویه‌های مساوی ساخته می‌شود.

هر چهارضلعی که فقط دو ضلع موازی داشته باشد، ذوزنقه نام دارد.

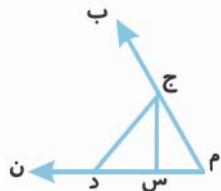
متوازی‌الاضلاع به چهارضلعی‌هایی که ضلع‌های آن‌ها دو به دو با هم موازی‌اند، متوازی‌الاضلاع می‌گوییم. متوازی‌الاضلاع، مستطیل، لوزی و مربع همگی در این گروه قرار می‌گیرند.

پرسش‌های درس ۱

به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

۱ با توجه به شکل به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

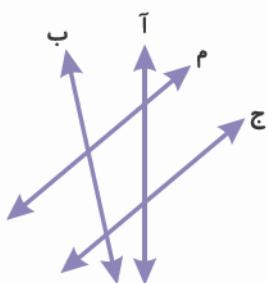
یک زاویه‌ی تندران نام ببرید:

یک زاویه‌ی راست (قائم) نام ببرید:

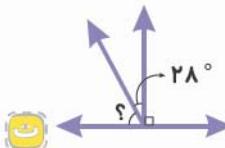
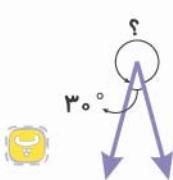
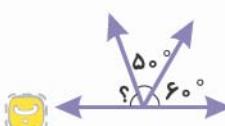
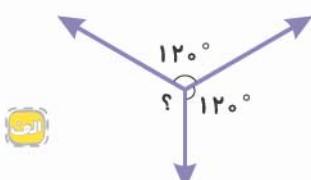
دو پاره خط و بر هم عمود هستند.

یک زاویه‌ی بازنام ببرید:

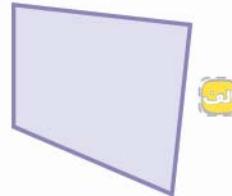
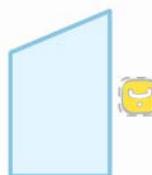
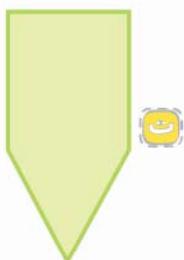
۲ کدام دو خط را اگر ادامه دهیم، به هم نمی‌رسند؟

۳ اندازه‌ی زاویه‌های خواسته شده را به دست آورید. ابتدا به روش نمادین رابطه‌ی آن را بنویسید.

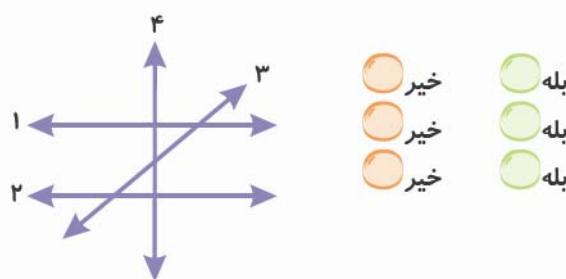

۴ به کمک گونیا زاویه‌های عمود را پیدا کنید و با علامت، زاویه‌ی راست آن را مشخص کنید.

۵ دو خط رسم کنید که بر خط «آب» عمود باشند.

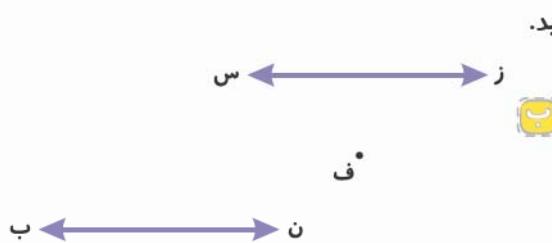

با توجه به شکل زیر به سؤالات به دقت پاسخ دهید.

آیا خط ۴ بر خط ۱ عمود است؟

آیا خط ۴ بر خط ۲ عمود است؟

آیا خط ۳ بر خط ۲ عمود است؟

به کمک گونیا از نقطه‌ی «ف» یک عمود بر خط «س ز» رسم کنید.

ف.

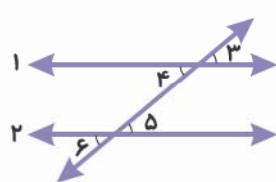
دو خط عمود بر خط «ن ب» رسم کنید.

یکی را «آ» و دیگری را «ر ز» نام‌گذاری کنید.

«آ د» بر «ن ب» است.

«آ د» و «ر ز» با هم هستند.

ابتدا با نقاله اندازه‌ی زاویه‌های خواسته شده را به دست آورده و بنویسید. سپس به سؤالات پاسخ دهید.

اندازه‌ی زاویه‌ی ۳ :

اندازه‌ی زاویه‌ی ۴ :

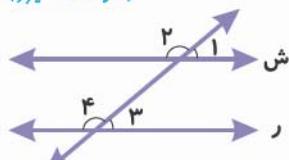
خط ۱ و خط ۲ هستند.

اندازه‌ی زاویه‌ی ۵ :

اندازه‌ی زاویه‌ی ۶ :

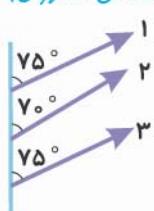
(شمامت - یزد)

در شکل زیر، خط‌های «ر» و «ش» با هم موازی هستند. کدام زاویه‌ها با هم برابر هستند؟

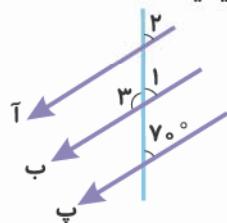

(بومن - منطقه‌ی ۵ تهران)

با توجه به اندازه‌ی زاویه‌ها، کدام دو خط با هم موازی هستند؟

در شکل مقابل سه خط «آ»، «ب» و «پ» با هم موازی هستند. اندازه‌ی زاویه‌های خواسته شده را بنویسید.

زاویه‌ی (۱) :

زاویه‌ی (۲) :

زاویه‌ی (۳) :

یک چهارضلعی رسم کنید که فقط دو ضلع موازی داشته باشد. نام این چهارضلعی چیست؟

۱۴ به سؤال‌ها پاسخ دهید، سپس شکل مناسب هر جمله را به آن وصل کنید. (یک شکل در سمت چپ اضافی است.)

یک چهارضلعی هستم که فقط دو ضلع موازی دارم.

نام من چیست؟

یک چهارضلعی هستم که ضلع‌های رو به رویم با هم موازی‌اند.

نام من چیست؟

۱۵ ذوزنقه‌ای رسم کنید که دو پاره خط زیر، دو ضلع موازی آن باشند. آیا این ذوزنقه زاویه‌ی راست دارد؟

جای خالی را با تکممه‌ی مناسب کامل کنید.

دو خط که فاصله‌ی آن‌ها از یکدیگر هیچ وقت تغییر نمی‌کند، دو خط — نام دارند. (عمود، موازی)

به هر چهارضلعی که ضلع‌های رو به روی آن با هم موازی باشند، — می‌گوییم. (متوازی‌الاضلاع، ذوزنقه)

هر گاه دو خط با هم زاویه‌ی راست بسازند، می‌گوییم آن دو خط بر هم — هستند. (عمود، موازی)

در هر متوازی‌الاضلاع، اندازه‌ی زاویه‌های رو به رو با هم، — است. (مساوی، نامساوی)

در هر متوازی‌الاضلاع ضلع‌های رو به رو با هم — و — هستند. (موازی و مساوی، عمود و مساوی)

به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۱ در هر شکل هر متوازی‌الاضلاع را با رسم خطچین به دو مثلث تبدیل کنید.

۲ در متوازی‌الاضلاع:

- ۱) ضلع‌های رو به رو با هم —
- ۲) ضلع‌های رو به رو با هم —
- ۳) زاویه‌های رو به رو با هم —

۳ در مستطیل:

- ۱) ضلع‌های رو به رو با هم —
- ۲) ضلع‌های رو به رو با هم —
- ۳) زاویه‌های رو به رو با هم —

۴) همهٔ زاویه‌ها با هم — هستند و اندازه‌ی هر کدام از آن‌ها — درجه است.

دقیقاً مانند متوازی‌الاضلاع

در لوزی:

دقیقاً مانند متوازی الاضلاع

- _____ ضلعهای روبرو با هم
- _____ ضلعهای روبرو با هم
- _____ زاویه‌های روبرو با هم
- _____ همهی ضلعها با هم

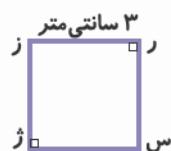
در مربع:

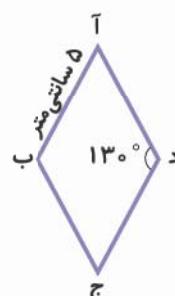
دقیقاً مانند متوازی الاضلاع

- _____ ضلعهای روبرو با هم
- _____ ضلعهای روبرو با هم
- _____ زاویه‌های روبرو با هم
- _____ همهی زاویه‌ها با هم
- _____ همهی ضلعها با هم

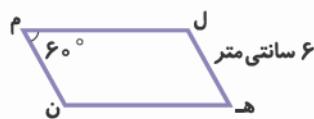
اندازه‌ی ضلعها و زاویه‌های خواسته شده را بنویسید.

- _____ زاویه‌ی «س»:
- _____ ضلع «ز ژ»:

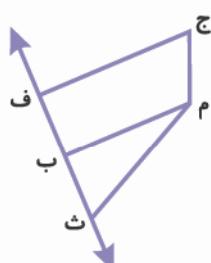

- _____ ضلع «ج د»:
- _____ زاویه‌ی «آ»:

- _____ زاویه‌ی «ه»:
- _____ زاویه‌ی «ن»:
- _____ ک ضلع «م ن»:
- _____ زاویه‌ی «ق»:
- _____ ضلع «ک گ»:
- _____ ضلع «ق ک»:

(هاشمی نژاد - مشور)

با توجه به شکل زیر به سؤالات پاسخ دهید.

یک زاویه‌ی تند نام ببرید:

دو پاره خط موازی نام ببرید:

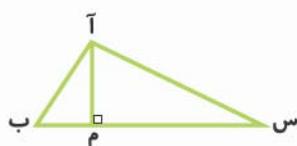
یک مثلث قائم‌زاویه نام ببرید:

یک ذوزنقه نام ببرید:

درس نامه ۲

ارتفاع و قاعده در هر شکل اگر از یک رأس بر ضلع روبرو آن عمودی رسم کنیم، نام این عمود «ارتفاع» می‌باشد. ضلعی که

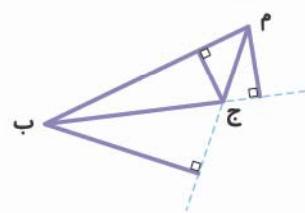
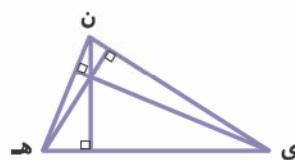

ارتفاع بر آن رسم می‌شود «قاعده» نام دارد.

«آم»: ارتفاع

«س ب»: قاعده

مثال: همه ارتفاع‌های مثلث‌های زیر را رسم کنید.

همه ارتفاع‌های این مثلث داخل آن قرار گرفته‌اند.

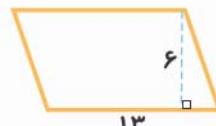
برای رسم دو تا از ارتفاع‌های این مثلث مجبور شدیم

ضلع‌های آن را امتداد بدھیم.

برای حساب کردن مساحت متوازی‌الاضلاع باید ارتفاع آن را در قاعده ضرب کنیم.

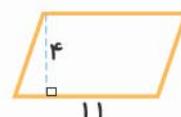
$$\text{قاعده} \times \text{ارتفاع} = \text{مساحت متوازی‌الاضلاع}$$

مثال: مساحت شکل‌های زیر را به دست آورید.

$$\text{قاعده} \times \text{ارتفاع} = \text{مساحت متوازی‌الاضلاع}$$

$$6 \times 13 = 78$$

$$\text{قاعده} \times \text{ارتفاع} = \text{مساحت متوازی‌الاضلاع}$$

$$4 \times 11 = 44$$

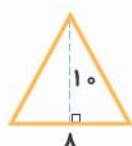
با توجه به این‌که هر متوازی‌الاضلاع از دو تا مثلث همان‌دازه درست شده است، پس مساحت مثلث، نصف

مساحت متوازی‌الاضلاع می‌باشد؛ یعنی برای به دست آوردن مساحت هر مثلث ابتدا باید ارتفاع را در قاعده ضرب کنیم سپس

حاصل را بر عدد ۲ تقسیم نماییم.

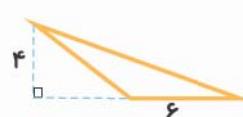
$$\frac{1}{2} (\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}) = \text{مساحت مثلث}$$

مثال: مساحت شکل‌های زیر را به دست آورید.

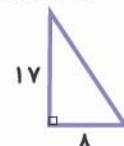
$$\frac{1}{2} (\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}) = \text{مساحت}$$

$$(8 \times 8) \div 2 = 32$$

$$\frac{1}{2} (\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}) = \text{مساحت}$$

$$(4 \times 6) \div 2 = 12$$

در مثلث قائم‌الزاویه ضلع‌های قائم،

یکی ارتفاع و دیگری قاعده حساب می‌شوند.

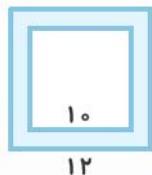
$$\frac{1}{2} (\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}) = \text{مساحت}$$

$$(17 \times 8) \div 2 = 68$$

مساحت‌های ترکیبی با توجه به مساحت شکل‌هایی که تا حالا یاد گرفته‌ایم، می‌توانیم مساحت شکل‌های ترکیبی را پیدا کنیم.
ابتدا باید شکل‌ها را از هم جدا کنیم و مساحت آن‌ها را جداگانه حساب کنیم سپس مساحت آن‌ها را با هم جمع کنیم.
بعضی وقت‌ها با توجه به شکل باید مساحت‌ها را از هم تفریق کنیم.

مثال: مساحت قسمت‌های رنگی شکل را پیدا کنید.

۱۲

$$\text{مساحت مربع بزرگ} = 12 \times 12 = 144$$

$$\text{مساحت مربع کوچک} = 10 \times 10 = 100$$

$$\text{مساحت قسمت رنگی} = 144 - 100 = 44$$

مثال: مساحت شکل را حساب کنید.

۲۰

۱۵

مثال: یک زمین کشاورزی مستطیل شکل به طول ۲۰ و عرض ۱۵ متر داریم. می‌خواهیم دور این زمین را نرده بکشیم. به چند متر نرده نیاز داریم؟

دور یک شکل یعنی **محیط آن شکل**، بنابراین محیط این مستطیل را حساب می‌کنیم.

۳۵

$$\text{متر} = 70 = (عرض + طول) \times 2 = (20 + 15) \times 2$$

اگر برای هر متر مربع از این زمین کشاورزی ۳ کیلوگرم بذر گندم نیاز باشد، چند کیلوگرم بذر گندم برای همه‌ی زمین لازم است؟

مثال: برای به دست آوردن مقدار بذر مورد نیاز، ابتدا باید مساحت زمین کشاورزی را حساب کنیم.

$$\text{متر مربع} = 20 \times 15 = 300 = \text{عرض} \times \text{طول}$$

$$\text{کیلوگرم} = 300 \times 3 = 900 = \text{مقدار بذر مورد نیاز}$$

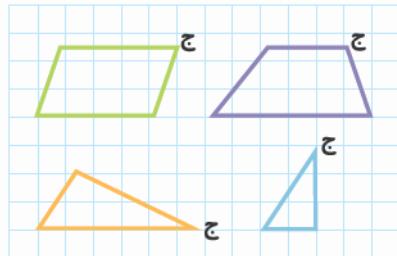
پرسش‌های درس ۲

به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

۱ در هر مثلث ارتفاع نظیر رأس «د» را رسم کنید.

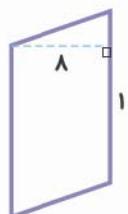

۲ در هر شکل ارتفاع نظیر رأس «ج» را رسم کنید.

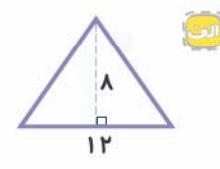
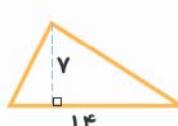
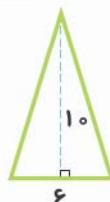
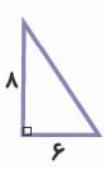
۱۳ ابتدا دستور محاسبهٔ مساحت متوازی‌الاضلاع را در کادر زیر بنویسید، سپس مساحت متوازی‌الاضلاع‌های داده شده را به دست آورید.
(صالحین - منطقهٔ ۳ تهران)

$$= \text{مساحت متوازی‌الاضلاع} \times$$

۱۴ ابتدا دستور محاسبهٔ مساحت مثلث را در کادر زیر بنویسید، سپس مساحت مثلث‌های داده شده را به دست آورید.

$$= \text{مساحت مثلث}$$

۱۵ مثلثی داریم که ارتفاع آن ۲۰ سانتی‌متر است. اگر قاعدهٔ آن دو برابر ارتفاعش باشد، مساحت آن را به دست آورید.
(شایستگان - رشت)

جاهای خالی را با عدد مناسب پر کنید.

۱/۰ متر یعنی: سانتی‌متر

۱ متر یعنی: سانتی‌متر

۱/۱ متر یعنی: سانتی‌متر

۱/۱ متر یعنی: سانتی‌متر

۱/۰ متر و $\frac{۱}{۳}$ متر یعنی: سانتی‌متر

۱ متر و $\frac{۱}{۳}$ متر یعنی: سانتی‌متر

۱/۷ متر یعنی: سانتی‌متر

۱ متر و $\frac{۱}{۳}$ متر یعنی: سانتی‌متر

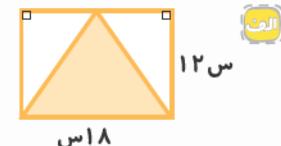
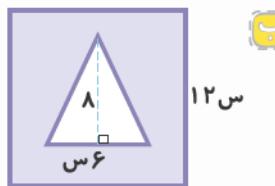
۱/۷ متر یعنی: سانتی‌متر

به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

۱۶ مساحت شکل‌های زیر را به دست آورید. ابتدا همهٔ واحدها را به سانتی‌متر تبدیل کنید.

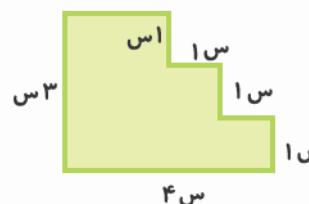

۱۷ مساحت قسمت رنگی شکل‌های زیر را به دست آورید.

(شود موروی - منطقهٔ ۱ تهران)

(۲۲) بعمن - گلستان

(سردار چنگل - منطقهٔ ۵ تهران)

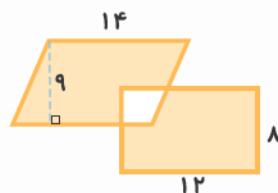
۳ عرض مستطیلی ۲ سانتی متر است. اگر طول آن 3° برابر عرضش باشد، مساحت آن چند سانتی متر مربع است؟

(هاشمی نژاد - مشهد)

۴ باغچه ای به شکل مربع داریم. اگر هر ضلع این باغچه ۷ متر باشد و بخواهیم دور این باغچه را نرده بکشیم به چند متر

(امام فهمنی - ساری) نرده نیاز داریم؟

۵ اگر مساحت قسمت سفید 4° سانتی متر مربع باشد، مساحت قسمت رنگی را به دست آورید. (صالحیان - منطقه ۳ تهران)

۶ زمینی به شکل متوازی الاضلاع داریم که ارتفاع آن 20° و قاعده‌ی آن 25° سانتی متر است. اگر بخواهیم کف آن را با

(شاپیگان - رشت) کاشی های مربع شکلی به ضلع 2° سانتی متر پر کنیم، حساب کنید به چند تا کاشی نیاز داریم؟

گزینه‌ی صحیح را انتخاب کنید.

۷ به کمک دو مثلث قائم الزاویه‌ی هماندازه و هم‌شکل، کدام شکل را می‌توانیم بسازیم؟

a ذوزنقه

b لوزی

c مستطیل

d متوازی الاضلاع

۸ اگر مساحت یک متوازی الاضلاع 60° سانتی متر مربع باشد، عده‌های کدام گزینه می‌توانند ارتفاع و قاعده‌ی این متوازی الاضلاع

باشند؟

a 60° و 60°

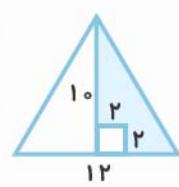
b 20° و 40°

c 20° و 30°

d 30° و 30°

(امام فهمنی - ساری)

۹ مساحت قسمت رنگی در شکل زیر چه قدر است؟

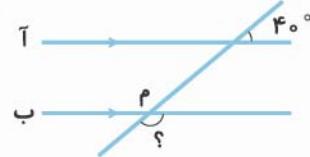
a 116°

b 56°

c 26°

d 62°

۱۰ اندازه‌ی زاویه‌ی «م» در شکل مقابل چند درجه است؟

a 40°

b 90°

c 50°

d 140°

۱۱ مساحت مربعی که هر ضلع آن $2/1$ متر است، چند سانتی متر مربع است؟

a 4410°

b 8400°

c $4/41$

d 44100°

۱۰۱

ریاضی چهارم ماجراهای من و درسام

$$1/8 + 0/2 = 2$$

$$1/8 - 0/2 = 1/8$$

$$3/8 + 1/3$$

$$4 + 1 = 5$$

لگینه‌ی ج

لگینه‌ی ب

پاسخ پرسش‌های فصل ۶ درس ۱

پاسخ

«ج س د» یا «ج س م»

«ن د ج»

«س م ج» یا «ج د س»

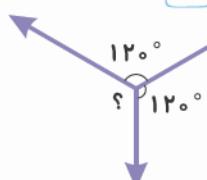
«ج س» و «م س»

«م» و «ج» چون موازی هستند.

$$120^\circ + 120^\circ + \square = 360^\circ$$

$$\Rightarrow \square = 360^\circ - (120^\circ + 120^\circ) = 120^\circ$$

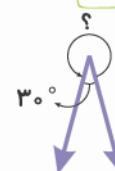
$$50^\circ + 60^\circ + \square = 180^\circ$$

$$\Rightarrow \square = 180^\circ - (50^\circ + 60^\circ) = 70^\circ$$

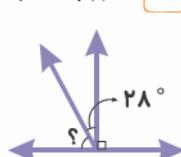
$$30^\circ + \square = 360^\circ$$

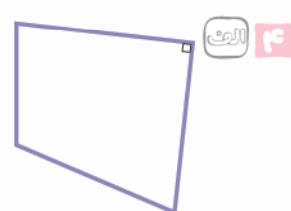
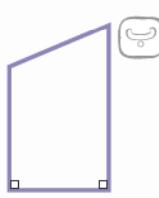
$$\Rightarrow \square = 360^\circ - 30^\circ = 330^\circ$$

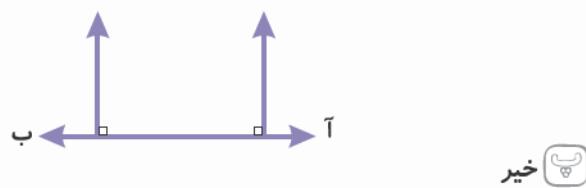

$$90^\circ + 28^\circ + \square = 180^\circ$$

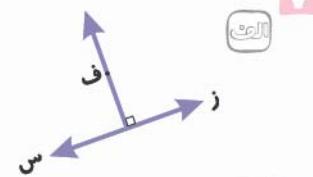
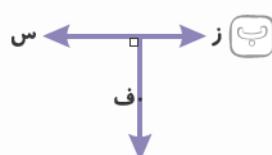
$$\Rightarrow \square = 180^\circ - (90^\circ + 28^\circ) = 62^\circ$$

بله

خیر

بله

الف

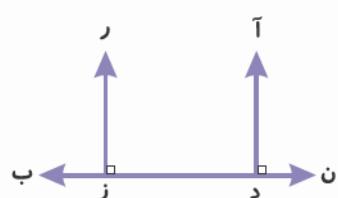
ب

الف

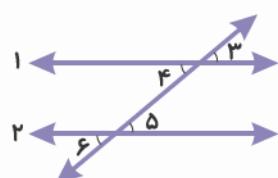
عمود

عمود

موازی

موازی

۴۰ درجه

۴۰ درجه

۴۰ درجه

۴۰ درجه

۴۰ درجه

زاویه‌های «۱» و «۳» با هم برابرند.

زاویه‌های «۲» و «۴» با هم برابرند.

خطهای «۱» و «۳» موازی هستند. چون زاویه‌های تند آنها با هم مساوی است.

زاویه‌ی «۲» : 70° زاویه‌ی «۳» : 110° $110^\circ = 180^\circ - 70^\circ$

ذوزنقه

ذوزنقه

متوازی‌الاضلاع

بله

پاسخ

موازی و مساوی

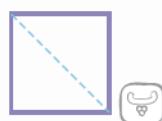
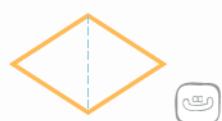
مساوی

عمود

متوازی‌الاضلاع

موازی

پاسخ

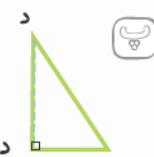
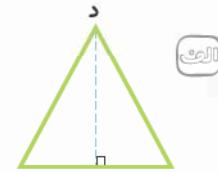
(هر شکل دو قطر دارد. می‌توانید قطر دیگر را هم رسم کنید.)

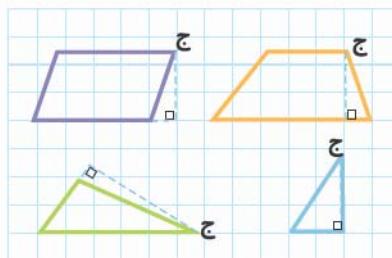
مساوی	مساوی	مساوی	مساوی
مساوی /	مساوی	مساوی	مساوی
مساوی	مساوی	مساوی	مساوی
مساوی	مساوی	مساوی	مساوی
مساوی /	مساوی	مساوی	مساوی
زاویه‌ی آ:	۵۰ درجه، ضلع «ج»: ۵ سانتی‌متر	زاویه‌ی س:	۹۰ درجه
ضلع «ز»:	۳ سانتی‌متر، زاویه‌ی «س»: ۹۰ درجه	زاویه‌ی «ق»:	۹۰ درجه، ضلع «ک»: ۱۱ سانتی‌متر
زاویه‌ی «ه»:	۶۰ درجه، زاویه‌ی «ن»: ۱۲۰ درجه، ضلع «م ن»: ۶ سانتی‌متر	زاویه‌ی «ه»:	۶۰ درجه، ضلع «ک گ»: ۱۱ سانتی‌متر
«ج ف ب م»	«م ب ث»	«ج ف» و «م ب»	«ب م ث»

پاسخ پرسش‌های فصل ۶ درس ۲

پاسخ

در مثلث قائم‌الزاویه ضلع‌های قائم، خودشان ارتفاع و قاعده‌ی هم هستند.

$$\text{قاعده} \times \text{ارتفاع} = \text{مساحت متوازی الاضلاع}$$

$$\text{مساحت} = ۲۴ \times ۱۰ = ۲۴۰$$

$$\text{مساحت} = ۱۲ \times ۸ = ۹۶$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{(\text{قاعده} \times \text{ارتفاع})}{۲}$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{(۱۲ \times ۸)}{۲} = ۹۶ \div ۲ = ۴۸$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{(۱۰ \times ۶)}{۲} = ۶۰ \div ۲ = ۳۰$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{(۷ \times ۱۴)}{۲} = ۹۸ \div ۲ = ۴۹$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{(۸ \times ۶)}{۲} = ۴۸ \div ۲ = ۲۴$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ارتفاع مثلث} = ۲۰ \\ \text{قاعده‌ی مثلث} = ۲۰ \times ۲ = ۴۰ \end{array} \right\} \text{مساحت مثلث} = (۴۰ \times ۲۰) \div ۲ = ۸۰۰ \div ۲ = ۴۰۰$$

پاسخ

۲۱۰

۱۱۰

۱۰

۳۷۰

۲۳۰

۵۵۰

۱۰۰

۱۳۰

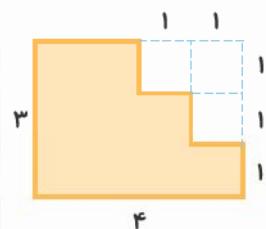
پاسخ

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۱۰۰ = \text{ارتفاع} \\ \text{سانتی‌متر} = ۲۱۰ = \text{قاعده} \end{array} \right\} \text{مساحت متوازی‌الاضلاع} = ۱۰۰ \times ۲۱۰ = ۲۱۰۰۰$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۱۷۰ = \text{ارتفاع} \\ \text{سانتی‌متر} = ۲۰۰ = \text{قاعده} \end{array} \right\} \text{مساحت مثلث} = (۱۷۰ \times ۲۰۰) \div ۲ = ۳۴۰۰۰ \div ۲ = ۱۷۰۰۰$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۱۲ = \text{ارتفاع مثلث} \\ \text{سانتی‌متر} = ۱۸ = \text{قاعده‌ی مثلث} \end{array} \right\} \text{مساحت قسمت رنگی (مثلث)} = (۱۸ \times ۱۲) \div ۲ = ۲۱۶ \div ۲ = ۱۰۸$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۱۲ \times ۱۲ = ۱۴۴ = \text{مساحت مربع} \\ \text{سانتی‌متر} = ۸ \times ۶ = ۴۸ = \text{مساحت مثلث} \end{array} \right\} \text{مساحت قسمت رنگی} = ۱۴۴ - ۴۸ = ۹۶ = ۱۲۰$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۱۲ = \text{مساحت مستطیل بزرگ} \\ \text{سانتی‌متر} = ۳ = \text{مساحت مربع های خالی} \\ \text{سانتی‌متر} = ۳ \times (۱ \times ۱) = ۳ = \text{مساحت قسمت رنگی} \end{array} \right\} ۱۲ - ۳ = ۹$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۴ = \text{مساحت مربع} \\ \text{سانتی‌متر} = ۲ \times ۲ = ۴ = \text{مساحت قسمت رنگی} \\ \text{سانتی‌متر} = (۲ \times ۲) \div ۲ = ۲ = \text{مساحت مثلث} \end{array} \right\} ۴ + ۲ = ۶$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۲ = \text{عرض مستطیل} \\ \text{سانتی‌متر} = ۳ \times ۲ = ۶ = \text{مساحت مستطیل} \\ \text{سانتی‌متر} = ۳ \times ۲ = ۱۲ = \text{مساحت مربع} \end{array} \right\} ۱۲ = ۶ \times ۲ = \text{مساحت مستطیل}$$

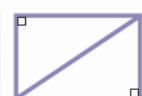
دور تا دور یک شکل را محیط آن شکل می‌گوییم.

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۹۶ = ۱۲ \times ۸ = \text{مساحت مستطیل} \\ \text{سانتی‌متر} = ۱۲۶ = ۱۲ \times ۱۳ = \text{مساحت قسمت رنگی متوازی‌الاضلاع} \end{array} \right\} ۹۶ - ۴ = ۹۲ = \text{مساحت قسمت رنگی مستطیل} \Rightarrow ۹۲ - ۴ = ۹۶$$

$$122 + 92 = 214$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{سانتی‌متر} = ۵۰۰۰۰ = ۲۵۰ \times ۲۰۰ = \text{مساحت متوازی‌الاضلاع} \\ \text{سانتی‌متر} = ۱۲۵۰۰ = ۱۲۵ \times ۱۰۰ = \text{مساحت کاشی‌های کوچک} \end{array} \right\} ۵۰۰۰۰ \div ۴ = ۱۲۵۰۰$$

۱۲۵۰۰ عدد کاشی ۲×۲ نیاز است.

پاسخ

آگزینه‌ی ب

۱۰۵

ریاضی چهارم ماجراهای من و درسام

$$20 \times 30 = 600$$

$$(10 \times 12) \div 2 = 120 \div 2 = 60$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{نصف مساحت مثلث} \\ = 60 \div 2 = 30 \\ 2 \times 2 = 4 \end{array} \right\} \text{مساحت قسمت رنگی} = 30 - 4 = 26$$

گزینه‌ی ب با توجه به این که خط «آ» و «ب» موازی هستند، پس همه‌ی زاویه‌های تند این شکل 40° درجه و همه‌ی زاویه‌های باز این شکل $(180 - 40) = 140^\circ$ درجه می‌باشد.

$$\text{سانتی‌متر} = 210 + 10 = 200 + 10 = 210 \text{ سانتی‌متر}$$

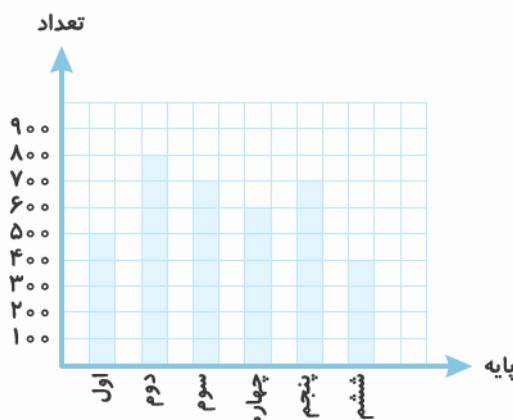
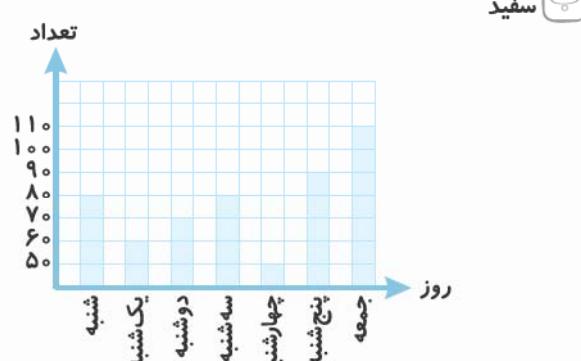
$$\text{سانتی‌متر مربع} = 210 \times 210 = 44100 \text{ مساحت مربع}$$

گزینه‌ی ب**گزینه‌ی ج****گزینه‌ی الف**

پاسخ پرسش‌های فصل

پاسخ

$$\left. \begin{array}{l} 7120 = 7000 + 100 + 20 \\ 7070 = 7000 + 70 \\ 7180 = 7000 + 100 + 80 \\ 7007 = 7000 + 7 \end{array} \right\} \Rightarrow 7007 < 7070 < 7120 < 7180$$

دوم**ششم****سوم و پنجم****سفید****سفید****یکشنبه****جمعه****چهارشنبه****۵۰ چون کم‌ترین مقدار است.**